

SZABADSÁG

A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS NEGYVENNYOLCZAS PÁRT KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Szőchenyi-utca 34-ik szám. SZELÉNYI és TÁRSA nyomdája.
A lap megjelen minden szerdán és szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
RUTKAY MENYHÉRT.
Helyettes szerkesztő:
BUDAI JÓZSEF.

ELŐFIZETÉSI DIJ:
Egész évre 10 kor. Félévre 5 kor. Negyedévre 2-50 kor
Egyes szám ára 14 fill.

Kezdeményezés.

Megvallom őszintén, hogy nekem tet-szenek és előttem tekintélyszámba men-nek ezek az amerikai pénzkirályok. Nem a rengeteg pénzüket bámulom, de az eszüket. Nekik is vannak alattvalóik és adófizetőik, akár csak a születetteknek, de legalább nem fizetnek mérhetetlen göggel alattvalóiknak, a miért őket min-den ellenszolgálat nélkül, a föld minden áldásaival legalázatosabban elhalmozzák. A született uralkodók a népek kezével dolgoznak, a népek viszont az uralko-dók hasával emésztene. Ellenben az amerikai pénzkirályok, kik apái és ősei önmaguknak, benne élnek az izgató munkában és versenyben, soha ki nem fáradó leleményességgel szerzik és ér-demlik meg a pénz által kezükbe került óriási hatalmat. Ezeknek is vannak alatt-valóik és hatalmuk fenntartására had-seregeik, ámde ők tehetségük szerint értéklik alattvalóikat és munkát, jólé-tet teremtenek nekik. Megbecsülik a tu-dományt, hisz a három aczélkirály egyike, oly óriási alapítványokat tett és tesz tudományos czélokra, minőhöz nagyon is kis méretű figurák azok, melyeket az isten kegyeltjei tesznek.

Figyeljük csak meg, néhány uralko-dét leszámítva, azt a silány, hétköz-napiságukkal szinte bántó szólásokat, melyeket képtárak megtekintése, kiál-lítások stb. alkalmával elmondanak. — Sokszor gyanakodtam már, vajjon azok a rosz máju újságírók nem azért kürtölik-e ezeket világgá, hogy ural-kodókat velük lejárássák? Ha aztán az állásba születettekkel szemben, a zseni áldásával születettek nyilatkozatait halljuk, akkor látjuk csak igazán a tá-tongó ürt kettőjük között. Az aczél-királyok nyilatkozatai szinte sziporkáz-nak az elmésségtől és a tartalmas tö-mörségtől, akár csak a Bessemer aczél a születés pillanatában.

Ez amerikai koronázatlan királyok egyike most nálunk időzött és a nála

járt újságírók előtt rólunk magyarokról igen érdekes nyilatkozatot tett. Jó lesz, ha ezeket meghallgatjuk, megszivleljük és fölöttük elgondolkozunk. Mert igaza van a zsidó közmondásnak, hogy a ki megakar gazdagodni, tanácsért ne for-duljon a szegényhez, hisz a szegénynek első sorban önmagának kellene tanácsot adni, ha erre képes volna. Szivleljük meg tehát Swab Károly urnak urasá-goktól le nem vetett szinarany mon-dásait.

Az önálló magyar vámterületről az a véleménye Swabnak, hogy „minden nemzetnek életbevágó kötelessége arra tö-rekedni, hogy kereskedelmi és ipari té-ren lehetőleg függetlenné tegye magát. Egyéni véleményem, hogy hazájuk keres-kelemé csak akkor lendül fel igazán, ha az önálló vámterületet kiküzdienők sikerül. De — tette hozzá — tanult, tapasztalt, jó gazda legyen, ki maga nyit üzletet.“ Ez a nyilatkozat a Smia-lovszkyak, Matlekovicsok megtévesztésre számított érvelésével szemben nekünk sokat nyom a latban.

Az aczélkirályok óriási gyárában számtalan kivándorolt magyar munkás dolgozik. Ezeket ez a többszörös milliár-dos megfigyelte s róluk és rólunk a következő véleményt alkotta: „Szorgal-mas, józan, munkás nép, de ha nem csalódom, bátortalan bennük az egyéni kezdeményezés s ez lehet az oka, hogy nem tudnak annyira érvényesülni, mint más nemzetbeli munkások. Talán nem helyeznek önök kellő súlyt az egyéni iniciativa nevelésére.“ No lám, ez a né-metbe oltott ánglius, egy futó pillantást vetett reánk és nemzeti vonásaink leg-gyöngébb oldalát felfedezte.

Mert ha van nép a világon, mely szeret taposott utakon haladni, irtózva minden kezdeményezéstől, minden újtol és újítástól, ugy bizonyára ilyen a ma-gyar. Ennek a vállalkozási félnépségnek, hogy ne mondjam iszonynak, tagadhat-lanul van egy jó oldala, t. i. a meglé-vőt nem kockáztatja, de viszont okos

és merész elhatározással nem is tudja megragadni azt, mi a szeme előtt van, mi előtte elszalad. Országunk gazdag természeti kincsei kiaknázatlanul hever-nek. Idegen tőke miveli bányáinkat, állítja fel gyárainkat, nehézkedik ingó és ingatlan vagyonunkra s mind csak azért, mert hiányzik belőlünk az üzleti és technikai tudás, számítás és a gy-aakorlati felfogás. Dehogy is van kedvünk nehéz munkával, de józan számíttással újakat, jobb utat irtani, inkább haladunk a régin, bármi göröngyös legyen is az.

Van köszönünk, vasunk s kezünkben ezzel az iparmegteremtés legfőbb eszkö-ze. Ne mondja senki, hogy nincsen hozzá tőke, hisz ha van a nemzeti ka-szinóban, a bécsi jockey-klubban félmil-liónyi nyerni avagy veszteni valónk, ak-kor állami és városi támogatásokkal mégis csak lehetne gyárakat alapítani. Angliában a másodszülottek, a latifun-diumból kifizetett lordok a legnagyobb gyárosok, kik csöppet sem busulnak gazdag jövedelmük birtokában, miért a földbirtoktól elestek. Ugy tudom, Zichy Jenő gróf szintén áll egy pár millióig. Annyit beszélt már az iparról és ipar-pártolásról, hogy a beszédeivel előidé-zett levegőmozgás elegendő volna egy szélmalom kerekeinek negyedórai moz-gatására. De hát Istenem: hol vannak az ő gyárai? És szónokolhat ő még sokat és szépet, de annyi bizonyos, be-széddel ipart nem teremtünk. Gallér és kézelőgyár, inggyár hazánkban még mindig nincs s felállítására az értelmi befektetésen kívül alig néhány ezer fo-rint kellene. Egy ilyen vállalat megte-remtésével többet használna a gróf, mintha még ötven évig vesztegeti a szót az ipar mellett. Mert a mint a áll a dolog, nem ipargrófnak, de ipar-ról beszélő grófnak lehetne őt helyesen elkeresztelni.

Azonban nemcsak a főuri, de a kö-zéposztály és a nép is idegenkedik min-den kezdeményezéstől. A földbirtokos osztály nagy része hivatalnokoskodik

ROSENBERG GYŰLÁ

szőnyegek, függönyök, takarók és pokróczok nagy áruháza

a volt Makra-féle helyiségben (Debreczeny ház)

Máhr Károly urral szemben.

Gyapju, csipke és tüll függönyök. Futó- és szalon-szőnyegek min-den minőségben. Paplanok és matraczok lószőr és afrique(tengeri fű).

A legolcsóbb szabott árak minden darabon feltüntetve.

elsőrangu női divat-áruháza

a színház-épületben.

Szives értésére adom a tisztelt hölgyközönségnek, hogy az őszi és téli idényre valódi szövet- és selyem újdonságaim — teljes angol és francia választéka beérkezett. Mintákkal vidéke készséggel szolgálók és minden rendelést bérmentesen küldök.

Szigoruan szabott árak! Készfzetésnél 5 százalék engedménnyel.

s minden vágyát teljesültnék hiszi, ha bejuthat a budgetfogyasztók közé. Népünk szívesen ragaszkodik a buzatermeléshez és a hanyatló árak dacára, nem akar átmenni más, szokatlanabb, de jövedelmesebb foglalkozási ágakra. Franciaország parasztjai pl. az elpusztult szőlők egy részét őszi barackosokká alakították át és milliókat vesznek be ezek termesztéséből. Alföldünk a kajszi, felföldünk bortermő vidéke az őszi barack termelésre éppen olyan alkalmas, mint Franciaország. Példákra tudnék hivatkozni, hogy helyben eladva is jövedelmez egy nemes koraérésű barackfa 14 koronát. Budapestet Olaszország látja el július-augusztus hóban korai barackkal, tehát a ki belefog egy ilyen vállalatba, nem kellene attól tartania, hogy egyelőre hol értékesítse termését. Az amerikai, ha köztünk élne, egy futó pillantást vetne a barackfa termésére és az árakra s egy év alatt már kezdené szemezni a fákat. Mi pedig *csupa szokásból* megmaradunk a drága befektetést, költséges fenntartást és munkálkodást kívánó szőlő mellett, mely maholnap semmit sem jövedelmez. Meglátni éles szemmel a pénzforrást és fáradhatlansággal, leleményességgel magunk felé irányítani annak folyását: ebben áll az amerikaiak életrealitása.

A kezdeményezési hajlamot azonban a szellemi önállóság üldözésével maga az iskola irtja nálunk legjobban. Erről is majd beszélünk más alkalommal.

A zsidóság állandó hibája.

— Válasz a Miskolczi Napló „Állandó céltábla” cz. cikkére. —

„A Miskolczi zsidóság szégyene” című multikori cikkem megczáfolására a „Miskolczi Napló” t. szerkesztője a hitközségi elnök urral karöltve, vállalkozott. Azonban az ügy lényegét illető-

leg cikkem lényeges tartalmából egy jöttát sem czáfolván meg, csak azt érték el, hogy az általam nyilvánosság elé állított tényeket megerősítvén, mintegy a hitelesítési záradékkal látták el.

Ugyanis az, a mit a hitközségi elnök ur czáfolt, teljesen lényegtelen, hogy t. i. ki az alperes, vagy ki a felperes: *a lényeges az, hogy a pör megvan (Gencsi ur az akta számával bizonyította) és a pör tárgya mégis csak az, hogy legyen-e az új zsidó templomban magyar hitszónoklat, vagy ne legyen?*

A magyar hitszónoklat ügyét ujabban H. M.-nek a „Szabadság” jan. 15-iki számában a szerkesztő megjegyzéseivel megjelent cikke hozta először a nyilvánosság elé. Ugyanezen cikkében H. M. azt írta, hogy az új templom felszentelését előkészítő választmányi gyűlésen a magyar hitszónoklat ügye csak 3, mondd három szótöbbséggel határozatott el, „mely három voks csakis az elnök erélyes fellépésének köszönhető . . .” Majd odább: „a miskolczi hazafias zsidóság pedig álljon össze, mint egy ember, ezen erőszakos csoport ellen.” Ezen kifejezés: „**erőszakos csoport**” 3—4 egyénnél jóval több embert jelent és azért irtam én *hazafiatlan zsidókról, a német nyelvért őrjögök táboráról* stb. Mert erős két tábornak kell ott lenni, a hol csak az elnök erélye tud az egyik javára három szótöbbséget kihozni.

De igazolja a magyar-ellenesek jelentékeny számát maga a hitközségi elnök ur nyilatkozata is, szólván: „4, négy egyénről azok közül, a kik szeretett és tisztelt hitszónokunk ellen maig intransigens állást foglalnak el”, s a mely négy egyén templomi botrány rendezésével fenyegetődött a magyar hitszónoklat megtartása esetére.

Tehát ez a 4 csak vezetője a magyar nyelvet ellenző és a német nyelv érdekében mindenféle — még erőszakos — eszközökkel is küzdő pártnak, a melyre támaszkodva, léphetett csak fel az a 4 kolompos olyan vakmerően. És csak így érthető, hogy az elnökség meghátrált előttük, nekik lett igazuk és a magyar hitszónoklat tényleg elmaradt. Oly egyszerű dolog ez, hogy talán nem is kell azt fejtegetnem, miszerint *ha csak 4 szál ember* állott volna a magyar hitszónoklat utjában, akkor nem hoznák őket a „Miskolczi Napló” lapjaira, de ott a valóságban elfújták volna az utból.

Éppen nincsenek tehát igazolva a szerkesztő urnak ama kicsinylő megjegyzései arról a 3—4 szál emberről, a kiket nem érdemes észrevenni, a kiket kár foglalkozni stb. Hát ha még olyan olyan is van e négy közt, a ki ezeket a kicsinyléseket igen furcsán köszönné meg, ha — olvasná. Aztán meg ha csakugyan 3—4 emberről volna csak szó, akkor sem engem, hanem H. M. urat vonja kérdőre első sorban, hogy mert ő *csoportról* beszélt. De legjobban teszi, ha a hitközségi elnök ur cikkét, a melyet közölt és a melyre hivatkozott, figyelemmel elolvassa; annak eme kifejezésében: „**négy egyén azok közül** . . .” minden nagyobb fejtörés nélkül megtalálja azt a tábor, amelyről én szólottam.

Nem állhat meg az a kifogás sem, hogy ez az ügy *tisztán csak felekezeti kérdés, melybe nincs joga beavatkozni senkinek*. Igenis: a magyar nyelv jogainak és érvényesülésének védelme fontos *nemzeti érdek*, közügy; és nem türhető, hogy a felekezeti önkormányzat érinthetlenségének ürügye alatt egy idegen, élő nyelv, a német nyelv használatának csináljanak propagandát.

TÁRCZA.

A falusi életből.

Márton, az öreg Pehely Márton neki támaszkodik a kapufélfának s kesereg. Olyan szegény embernek, mint Márton, mindig akad holmi keseregni valója; ha ilyen állapot előadja hát magát Mártonnál, nem is igen lehet rajta csodálkozni. Már azért sem lehet igen csodálkozni, mert Pehely a kesergésre való hajlamot még legény korában szerezte: hiszen maga mondja:

— Szoritottak, mindig csak a porció fizetésért szoritottak. Nem volt nyugtom a fiáncz miatt, hát elbusultam magamat s megházasodtam.

Senki sem veheti zokon azt Mártontól, hogy a porció fizetés miatt házasodott meg, mikor vannak a világon még olyanok is, a kiket a porció fizetésnél még csunyább dolog terel a házasság göröngyös útjára.

Hogy miként érezte magát Márton a házasság rózsákkal hintett nyoszolyáján, azt nem is kell firtatni. Hogy egészen magához békéltesse, mindig igen kegyesen bánt az asszonnyal s ennek aztán nem is vallotta

karát. Most is csupán az ördögök sugallhatták neki, hogy hibát kövessen el az asszony irányában; nem nagy hibát, másnál talán az virtus számba menne, de olyan békés természethez, mint az övé, épenséggel nem volt illendő cselekedet.

Márton azt tette, hogy megverte az asszonyt. Husz esztendei együttlétük óta most először életében. Nem többet, csak egyet ütött rá; de az asszony azt a hátára kapott ütést igen a szívére vette.

Pedig hát, mint Mártonnál mindennek, ennek is az az átkozott porció-fizetés volt az oka. Márton italozni akart egy kicsit, hát pénzt kért az asszonytól. Az asszony megtagadta a kérelmet, elutasító határozatát azzal indokolván, hogy holnap porciót szednek, kell a pénz. Egy árva batkát sem adhat addig, míg meg nem tudja, hogy a megtakarított pénzmagból csakugyan kifutja-e a porció. Márton erősködött a kívánság mellett, az asszony meg nem engedett. Így történt aztán, hogy Márton szóvita közben az asztal helyett az asszonyra talált ütni, s e kis tévedés után elment a nagykorcsmába hitelt kérni. Hanem nem igen izlett neki a bor, mert meglehetősen gyorsan hörpentett fel egy-egy pohárral, míg

máskor, ha rendben volt a szénája, egy pohár mellett elüldögélt órahosszat is. Ilyenkor figyelmes szemmel vizsgálta a poharat, hogy milyen fain a metszése s a mutató ujjával műértőleg kopogtatta az oldalát, hogy a vastagsága miatt milyen hangot ad. Csak azután terelődött figyelme a borra is. Először a színét kezdte ki, azután kortyonként az ízét. Mielőtt a szájához vette volna a poharat, a hüvelykujját előbb végig törülte a lajbiján, azután a pohár szélén s mikor letette a poharat, a hüvelykujj előbb a pohár szélén simitódott végig, a lajbin csak azután. Márton ezt a rendet sohasem bontotta még meg s a sok hüvelykujjmozgatás és lajbitapogatás közben, mikor utolsó cseppig kiürült a pohár, fontoskodó arcczal szólta oda a korcsmárosnak:

— Ujságot mondok, szomszéd.

— Ugyan ugy-e! mi lenne az az ujság, szomszéd?

Márton hol felvette, hol letette az üres poharat, miközben erősen csóválgatta a fejét.

— Ez ni! hogy elfogyott a borom; pedig még egy órája sincs, hogy hoztattam. Tegnap óta alighanem megkisebbedett valamivel a pohár!

Kifogás tétetett továbbá cikkem hangjának és kifejezéseinek erős, sértő volta miatt. Hát azt kérdelem: kire volt az sértő? Senki mást nem sérthettek kifejezéseim, mint csak azokat, a kiknek okuk volt azokat magukra venni. A t. hitközségi elnök és a szerkesztő urakat semmi esetre sem, mert hisz én őket nagyszámu (ugy vélem ezrekre menő) jó magyar érzelmű hitsorsosaikkal együtt különösen is kiemeltem ama hazafiatlan zsidók csoportjával szemben, multkori cikkemnek ezen kifejezésében: „Ennek a magyar nemzetnek, ennek a magyar társadalomnak pedig egy része a hazafias magyar zsidóság is!” Avagy hát ki bátor követelni, hogy még az erősebb kifejezésektől is kimélni tartozunk azokat a lappangó belső ellenségeinket, a kik élvezik e hazának minden javait, minden szabad- elvü és jogi intézményeit s a kiknek mindez jó és kell, de nem jó és nem kell e nemzetnek a nyelve, hanem csufondáros hálátlansággal merészkednek vállalkozni egy idegen nyelv beplántálására, állandósítására. Hát mért nem állanak elő azok a sötét alakok és miért nem adják elő okaikat nyilvánosan? Miért nem terjesztik elő nyíltan mentségeiket, a melyekkel a magyar nyelv ellen folytatott üzemleiket és a német nyelv után való áhitozásukat próbálnák igazolni? Álljanak ők elő, hadd küldjük el őket Bülow-hoz német konverzáczióra!

Hát igen is, ez az erőteljes hang már nagyon is szükséges ezekkel a hazafiatlanokkal szemben; ezeken, miként a nagy betegen, csak a legkeserűbb orvosság, a legerősebb mérég segíthet, nem pedig a cukros víz. Mert valójában még az a kifejezés is kiméletes volt, hogy ez az ügy „a miskolci zsidóság szégyene,” mert ez az ügy Miskolcz város szégyene. Szégyen,

Igy volt ez eddig! de azon a szerencsétlen napon, mikor az asszonyra kezét emelt Márton, nem mondta el a korcsmárosnak a mindennapi újságot, nem is szólt semmit, csak ivott; a poharak nagy számára és kis voltára való tekintet nélkül csak ivott.

Azután szerencsés jó éjszakát köszönt a korcsmáros szomszédnak s haza igyekezett. Azzal a szándékkal volt, hogy megkérleli az asszonyt. Ámbár az elhatározás ellen igen sokszor tiltakozott férfitüli méltósága, de későbbben mégis csak belátta, hogy a harag azzal, kivel egy kenyéren s egy vízen vagyunk, a purgatóriumnál nem éppen valamivel jobb.

Jókedvűen koczogott hazafelé; de mikor az udvarra ért s nem látta az asszony babos kendőjét, gunárszinü szoknyáját, hirtelen elkomolyodott.

— Ejnye no! mondta, tán a szobában van, ott kesereg!?

Hanem az asszony a szobában sem volt; pedig Márton megkereste érte a legkisebb zugot is.

— Pedig itt ült ni! itt, ezen a helyen, mikor elmentem. A föld nyelte el? vagy hova mehetett?

Kiment az udvarra; a kapufélfáhdz tá-

hogyan egy, a nemzetiségek szférájától távol eső, magyar városban ilyenféle törekvéseket nem tud elsöpörni a közvélemény erőteljes ítélete. De hát mi oly türelmesek, oly kiméletesek, oly liberálisak vagyunk és zsidó polgártársaink oly nagyon érzékenyek, hogy ezt a türelmet, gyöngédséget, még a hazafiatlan zsidókkal szemben is meg akarják követelni.

A Gencsi ur cikke a legfrappánsabb bizonyítéka annak, a mit a zsidóság állandó hibájának lehet mondanunk s a mit elvégre is ki kell mondanunk: hogy mihelyt közülök akár egy egyént, akár egy csoportot ér valami vád, akkor tekintet nélkül arra, hogy az a vád igazságos-e vagy nem? a zsidóság egyetemében azonnal előtérbe lép az összetartozás érzete. Tulzott érzékenységük az egyesek ellen fölemelkedő vádat azonnal az egyetemesség ellen való támadásnak minősíti. Így most is a hitközségi elnök ur válasza a miskolci zsidóság hazafiatlan része ellen irányult megrovást rögtön évezredes üldözésnek minősíti, oly támadásnak, melyet „a dologra és miveltségre képtelenek” szoktak intézni. Különösen érdekes az a kijelentése, hogy „ő nem fedezi azon 4 urat”, de azért a viláért sem fedezné fel, hogy kik azok hát névleg? No hát kérem, hogyan akarná még jobban fedezni őket? Hiszen csak nem dughatja őket a téli kabátjába!

Ilyen felfogások mellett, midőn az összetartozás szempontjából a zsidóság egyeteme a bünösöket, a magyar nyelv joga és szentsége ellen vétkezőket védelmébe veszi, azokkal mintegy azonosítja magát: ne csodálkozzék a zsidóság, ha a felemlegetett évezredes ellenszenv nem képes állandó rokonszenvvé erősödni. — Ime. Ezt az ügyet újabban H. M. ur hozta először nyilvános-

ság elé, tehát a „Miskolci Napló” szerkesztője igazságos sorrend szerint először is őt, de legalább őt is tartozott volna támadni. Avagy talán a H. M. feje becsesebb előtte, mint az enyém, hogy ugyanazon igazság kimondásáért nem az övét, hanem az enyémet törné be?

El voltam arra is készülve, hogy tanári foglalkozásomat okvetlen bele fogják vonni a vitába. Csakhogy miután (mint fennebb is bebizonyítottam) alaptalan az a kifogás, hogy ezen ügy csak felekezeti kérdés, önként elesik az a kifogás is, hogy professornak nem való felekezeti ügyeket bolygatni stb. Én már nem fognám rá a t. szerkesztő urra, hogy ezzel talán azt akarta volna mondani, miszerint a nyilvánosság előtt, közérdekű ügyekben szót emelni csak bizonyos foglalkozású embereknek, például csak ügyvédeknek volna jogosultságuk. Hát a tanári foglalkozás megfosztja az egyént bizonyos állampolgári jogoktól? És kérdelem, ki szállhat sikra több joggal a magyar nyelv jogainak, igazainak megvédelmezésére, mint tanár ember?

Végül azt épen nem mondhatom, hogy valami különösen jól eső érzéssel szálllok sikra nemzetem nyelvének jogaiért e nemzet egyes hálátlan fiai ellen. De arra az „állandó czéltáblá”-ra, a mely mögött a magyar nyelv ellen izgató német zsidók settenkednek, keserű érzéssel ütöttem és mindig is fogok — a mikor szükséges — ütni egyet. Csak azoknak fájhat az, a kik ama czéltábla mögött bujkálnak!

Kiss Lajos.

Bizony Ákos. A magyar parlamentnek kevés tagja van olyan, a ki annyi buzgalommal és lelkiismeretességgel fogná föl hivatását, mint *Bizony Ákos*, városunk északi

— Még valami kárt tesz magában az az asszony, mormogta, még se kellett volna úgy tüzeskednem vele.

Lassanként sötétedni kezdett; már mindent árnyékba vont az este s a Márton asszonya még mindig nem került elő. Márton leült a küszöbre és gondolkodott.

— Utána mehetnék, de nem megyek, mert azt sem tudom, hogy hol jár. Estére kelve a gulyát is hazaverik, hát az asszony is tudhatná, mi a kötelessége. De ha nem akarja tudni, ne tudja!

Valahonnét a pajta mellől nagy csaholással jött elő a házörző kuvasz; szükölt, vonított örömeiben, mikor a gazdáját meglátta. Ott ugrált körötte s néha-néha hizelegve nyalta végig a feléje nyújtott kezét.

Márton szivéből kitört az elfojtott keserűség. Csontos öklével végig simogatta a ficzkándozó kuvaszt s csendesen panaszolta:

— Hányszor elvertelek már, Bodri, hanem te azért még se lettél hozzám idegen; az asszonyt még csak egyszer bántottam s az mégis faképnél hagyott.

Aztán a nagy bubánatban lehajtotta a fejét s a lajbizsebből előkotorászta a pipát.

T. D.

maszkodott s mogorván bámult a szomszéd szederfájára, melyen pettyeshátu seregélyek lakmároztak nagy zenebonával. Egyszer észre vette, hogy az utca tulsó felén az öreg Szekeresék libapasztora ballag. Magához illő harsány hangon rákiáltott:

— Te, Böske, nem láttad a feleségemet? mert hogy nincs itthon, mert hogy elment valahová.

A kis leány megijedt a kemény hangtól s pityeregni kezdett. Márton csitította.

— Könnyen lörik a mécsed, ne sirj na! Te is csak olyan bibaszt vagy, mint az a leány, a ki ha rossz szem érte, menten az anyjához futott s annak panaszkodta, hogy édes anyám kakas néz rám! édes anyám kakas néz rám!

Máskor az ilyen fajta mondásokon maga Márton is elmosolyodott, hanem most öszsze huzta az ajkát s az ajka felett levő szurós sertét erősen harapdálta. Nem találta helyet, visszament az udvarra, végig járta a szerűskertlet s megint csak megtámasztotta a kapéfélfát.

— Nem jön, még sem jön! Igazán haragudhatik rám, igazán!

Nagyokat sóhajtott s szinte hervadt az aggodalomtól.

kerületének országgyűlési képviselője. Még jóformán meg sem melegegett a képviselőházban, már a legelső alkalommal megtartotta nagyszabású beszédét, a mely beszédével nemcsak pártjának, de az egész parlamentnek rokonszenvét és elismerését vívta ki. Azóta a függetlenségi táborban az első sorok között harcol. Csütörtökön, e hó 23-án is a vármegyei pénztárakról szóló törvényjavaslat tárgyalásánál erős harczra kelt a miniszterelnök, mint belügyminiszter ellen. *Bizony* Ákos hatalmas érvekkel védelmezte a vármegyék önkormányzati jogát az államosítás ellen. Kijelentte, hogy a közigazgatás államosításával a miniszterelnök nem fogja megmenteni a hazát. Az államosításra szükség nincs, mert a belügyminiszternek olyan jogai vannak a közigazgatás körül, melyekkel, ha helyesen alkalmazza, a közigazgatásnak minden kinövése meggátolható. Védelmére kel *Bizony* Ákos a vármegyei pénztári tisztviselőknél, a kiket a törvényjavaslat a vármegyénél szerzett jogaitól foszt meg. A megyei pénztárnokokat mind hat évre választották, illő tehát, hogy ez idő alatt fizetésüket el ne veszítsék. A javaslat törvény lehet, ha azt megalkotják, de jog és igazság semmi esetre. *Bizony* Ákos a törvényjavaslat minden szakaszánál felszólalt s nagy figyelem között szedte szét annak alkotó részeit.

Szóval elmondhatjuk, a mit előre is tudunk, hogy *Bizony* Ákos törvényhozói jogát és kötelességét a legnagyobb lekiismerettel és buzgalommal gyakorolja. E mellett ráér arra is, hogy itthon a városi és megyei közigazgatás ügyeinek intézésében vezérferfiúi teendőit teljesítse. Mindig ott van, a hol szükség van rá.

„A miskolci zsidóság szégyene.“ Sugár Ignác urnak a „Szabadság“ 22-iki számában ismét az én fejem fáj, vagyis az ő feje fáj nekem. Pedig az ő feje neki fájhat az új templomban hallott német hitszónoklattól; nemkülönben ama hirhét 4 szál legény feje fáj a magyar nyelvtől. No már pedig ha nem fájna az ő fejük, szavamra mondom, nekem sem fájna. Nem a fejem, Sugár ur — de a lelkem fáj, mikor itt e városban egy — a magyar nyelv ellen agitáló, dühöngő embercsoportról kell hallanom és biztosra veszem a dolgot, hogy a derék, hazafias zsidóságnak is fáj a lelke. Ámbár lehet, hogy olyikuknak nem fáj, mivel hogy — nincsen.

Én — Sugár ur szerint — „minden harmadik hónapban hősi önfeláldozással Miskolcra akarom megmenteni a hazát.“ Lehet, hogy így van. A Sugár ur éles megfigyelésének mért ne adnánk hitelt? De azt a legegyszerűbb lelkek is tapasztalhatják, hogy a miskolci zsidóság egy csoportja mindon a magyar nyelv ellen dühöngve, a nemzetünket állandó vaszélylyel fenyegető németesítésnek törekszik segédkezést nyújtani, tulajdonképpen állandóan elárulja a hazát.

Nagyon lekötölezne Sugár Ignác ur, ha (föltéve, hogy a fejfájása engedi) felvilágosítana bennünket arról, vajjon miféle félremagyarázásra adhat, vagy adhatott okot az én multkori cikkem, mely tisztán csakis ezeket a hazaáruló zsidókat támadta?

Kiss Lajos.

A Meghívó másodizben.

Városunk majd mindenik lapja panaszszal volt tele egészen az 1901-dik év őszéig a Borsod miskolci közművelődési és muzeum-egyesület ellen. A panasz okául azt hozták fel, hogy az egyesület nem tesz semmit; pedig már akkor olyan muzeuma volt az egyesületnek, a melynek megnézéséért, ha az nem a mienk volna, szívesen elutaznának némelyek a harmadik vármegyébe is. A muzeum nyitva is volt; ezt sokan tudták is; csak az olyan lapok szerkesztősége nem vette észre, a melyek arra születtek, hogy napokig vagy néha évekig panaszkodjanak, jobbra-balra hadonázzanak és ha már okot a panaszra többé nem találnak, csendes álomra hajtsák le bus fejüket. Voltak olyanok, a kik elismerték azt, hogy a muzeumi szakosztály dolgozik, panaszkodtak tehát a többi szakosztály ellen. — Mikor az irodalmi szakosztály első meghívóját közzétette, akadt olyan helybeli lap is, melynek a megtartandó felolvasás ellen volt kifogása. Végső vonaglásában még egyet akart rugni. Mikor ezt a kedve szerint való munkát elvégezte, pár hónap mulva végső elgyengülésben kiszenvedett. Nyugodjék békevel!

Most újra ezek a tünetek környékeznek egy másik helybeli lapot. Ennek is a meghívóval van baja; sőt ez már a megtörtént felolvasások ellen is panaszodik. Csak a lélek orvosai tudnák megmondani, hogy ez a kezdődő baj jelzi-e vagy már magasabb fokú elgyengülésről tesz tanubizonyságot? Annyi bizonyos, hogy hasonló tünetek után hasonló baj következhetik. Ez a lap először is arról panaszodik, hogy a felolvasásainkra nem kapott meghívót; tehát nem értesült azokról sem ő, sem nyájas olvasói. Meghívóimat kérésre szívesek voltak közzétenni a helybeli lapok közül: a Szabadság, Borsod, Borsodmegyei Lapok, Miskolci Napló. Lehet, hogy több is, de ezekről tudomásom lévén, szerkesztőiket megkértem és kérésnek szívesen engedtek. Fogadják érte ez alkalommal is köszönetemet. Nyomatattam annyi meghívót, a mennyi az egyesület tagjainak száma. Tudomásom van róla, hogy a meghívókat megcizimezték és postára tették. Értesülhetett tehát az egyesület minden tagja s nevesebb lapjaink minden olvasója. A nevezett lapok minden díj nélkül szívesek közleni meghívóikat, de a tagoknak küldött meghívók nyomtatása, postán küldése költségbe kerül. Azt tehát jogosan senki sem követelheti, hogy neki külön meghívót küldjenek azok költségén, kik évi tagdíjak befizetésével hozzájárulnak a kiadások fedezéséhez. Még tovább megyünk. Minden meghívóba bele szokták írni, hogy vendégeket szívesen látunk. Felolvasásainkat tehát látogathatják a szegényebbek is, kiknek a tagdíj fizetése talán nem telik. Igen kevés jóakarát és szerénység kell tehát ahhoz, hogy eljárásunkkal városunk művelt közönsége meg legyen elégedve. Ebben a tekintetben ezután is az elkezdett szokás mellett maradunk; mert ha attól eltérnénk, az irodalmi szakosztály részére megszavazott költség kevés lehetne. Egyesületünk ugyanis nemcsak városi, hanem megyei is. Néhány ezer meghívó nyomtatása, postán küldése igen magas összegre emelkedhetnék; a meghívók cizimezése pedig egész irodalmi személyzet felfogadását és fizetését tenné szükségessé. De azok igényét, kik titokban tartott okok miatt duzzognak, így sem elégíthetnők ki; mert némelyek még azt is követelhetnék, hogy felolvasásaink alkalmával érték kocsit küldjünk, vagy talán még más czimen felszámítható kész kiadásait is fedezzük.

Panaszodik ama bizonyos újdonság írója a miatt is, hogy felolvasásaink unalmasak. Azt is bevallja, hogy ő nem hallotta még felolvasásainkat; de azért állítja, hogy azok unalmasak, azokon a hallgatók alusznak.

ség felfogásához mérjük; így megeshetett, hogy annak, a kitől az újdonság értesült, azok unalmasak voltak. Engedelmeivel a panaszkodónak, azonban felolvasásaink ezután is csak olyanok lesznek. Orfeumi bohóságokat és tekenősbéka-féle jeleneteket ezután sem fogunk az általunk tisztelt és nagyra-becsült közönség elé hozni. Azoknak is megvan a helyök, azokhoz is kaphatók előadók és hallgatók vagy talán jobban mondva nézők; de mi ilyenekre kaphatók ezután sem leszünk. Látja a panaszkodó ur, hogy elszólta magát. Panaszodik, hogy meghívót nem kapott olyan felolvasásokra, melyeken a hallgatók alusznak. Aludni akart oda jönni? Mi ahhoz vagyunk szokva, hogy ott-hon aludjunk; próbálja meg ön is, könnyű lesz ahhoz hozzászokni.

Kifogása van önnek az ellen is, hogy tanárok olvasnak fel. Az már régi dolog, hogy némely emberek bizonyos és be nem vallott okok miatt mindig hordanak szívökben valami keserőséget régi tanáraik iránt és azt átviszik azokra a fiatalabb tanárokra is, a kik őket sohasem tanították. De ezen már segíteni nem lehet. Felolvasásainknál különben mi nem ragaszkodunk ahhoz, hogy csak tanárok olvassanak fel. Azt azonban előre is kikötjük, hogy a felolvasó inkább unalmas legyen, mint a közönség jó izlését sértse. Megvallom, hogy abbi nehezen nyugodnám bele, hogy a panaszkodó ur is tartson a mi együletünk czime alatt felolvasást; mert attól tartanék, hogy az ön felolvasása alatt a derültségtől vagy más ok miatt megpukkadnának azok, a kiket az ön besugója aludni látott. Azt a besugót érdemes volna megesketni arra, hogy igazat mondott. Tanuskodás alkalmával még jövedelemre tehetne szert.

Azt is írja a panaszkodó, hogy a felolvasásokat csak a felolvasó tanárok családjai szokta hallgatni. Honnan tudja, ha nem volt ott? Jákóbnak 12 fia volt, mégis Egyiptomba küldte őket kenyérnek valóért. Honnan szerezni be mi annyi eleséget és ruházatot, a mennyi a mi eddigi felolvasásainkon megjelent igazán diszes közönség szükségét kielégítené? Egyszeri felöltöttesekre felmenne a felolvasók összes fizetése. Hát az élelem, az adó és a társadalmi egyesületek tagdíja miből kerülnének ki? Mert mi fizetünk is, fel is olvasunk.

Azt szívesen elismerjük, hogy szellemi és erkölcsi rokonság lehet a felolvasók és hallgatók között. Ha valóban így volna, ez nekünk dicsőségünkre válnék; merjük reményleni, hogy e miatt annak a valóban tiszteltre méltó hallgatóságnak sem lehetne oka a pirulásra. — Ezután is arra fogunk törekedni, hogy ezt a tágabb értelemben vett családot szépre, jóra és nemesre tanítsuk. — Nem válnék szegényen városunknak, ha mások is hasonlóképen cselekednének akár szűkebb, akár tágabb értelemben vett családok körében.

Olykor azonban más tüneteket látunk. Ez az oka azután annak, hogy városunk lakosai közt a kellőnél még mindig többben akadnak olyanok, kik a fizetéstől velők született vagy környezetektől elsajátított természetöknél fogva irtóznak, holott vágyaikban mértéket nem ismernek. — Nem kicsinylendő baj ez, mert ez szokott alapja és előkészítője lenni az erkölcsi csődnek. — A panaszkodó is egyik munkása akar lenni a sajtónak. Még kezdő lehet, mert még csak írói méltóságát ismeri; kötelességeivel nem igen van tisztában. — Ne vegye tehát tőlem rossz néven, ha arra kérem, hogy vegye tekintetbe a sajtó igazi hivatását, mely abban áll, hogy a gyomot irtsa, a nemes törekvést pedig támogatja akkor is, ha azt nem a szája ize szerint látja munkálkodni. — Igyekezzen ön személyesen meggyőződni arról, a mit hibásnak gondol; ön, a ki saját lapját szokta olvasni, csak kibír egy órát alvás nélkül; mert a hibát, a hol van, csak úgy lehet helyrehozni, ha annak létezéséről, valódiságáról közvetlen meggyőződést szereztünk.

keresi, például a hibát a mi vezetésünkben — Őn azt hiszi meg is találta, pedig a tulajdonképeni hiba abban van, hogy őn többet követel, még pedig a maga részére és nem a másokéra, annál, a mennyi őnt megilleti, e miatt jogait sértve látja. Nagy kérdés, hogy lehet-e joga valamely társulattal szemben annak, a ki irányában semmi kötelezettséget nem ismer és nem vállal. Így követelhet-e külön meghívót és a maga izlése szerint való felolvasást ami egyesületünk től az, a ki nemcsak tagdíjt nem fizet, de még a felolvasásra sem fájrad el, hanem mások utján szerez arról az igazságnak nem mindig megfelelő értesülést. Ebből kiindulva támadja és bántja azokat, a kik önzetlenül és szívesen fáradnak azért, hogy a maguk erejét és tehetségét jó irányban mások tanítására, buzdítására és nemesítésére fordítsák. — Ugyan jól esnek-e Önnek, ha a mi helyzetünkben volna és a mienkhez hasonló munkálkodását úgy jutalmaznák, mint ön a mienket?

A legszentebb dolgot is be lehet piszkolnia annak, a ki ahhoz nem tiszta kézzel nyúl. A legüdvösebb intézményt is tönkre lehet tenni annak, a ki rombolásra adja magát, mert teremteni nem bír és mégis akar valamit csinálni. — Ama lap irányát és működését nem ismerem, de ha többi cikkének szelleme is hasonló ehhez az ujdonsághoz, akkor az alig lehet más, mint nyomdafestékekkel elrontott papiros; egy ilyen városban, melyben annyi számottevő lap van, inkább árt, mint használ. — Olyan helyen, a hol rombolni kell és nem építeni, szolgálatot tehet. Nálunk építő lapra van szükség. — Próbálja meg ezt az irányt. Meglássa, hogy akkor nyugodtabb lesz a lelkiismerete. — Fájó lemondással mondja ön, hogy ez így is lesz, míg a vezetőség meg nem változik. Mond valamit. A módját azonban a dolog megváltoztatásának nem akarja eltalálni. Megmondom tehát én. — Lépjének be önök néhány százan egyesületünkbe; fizessék egy pár évig tagdíjikat hűségesen, a felolvasáshoz megjelenésre nem kell magukat kötelezniük, akkor azután leszavazhatják azokat, a kik a mostani vezetőséggel megvannak elégedve és megmutathatják, hogy milyenek azok a mulattató felolvasások, — külön meghívót küldhetnek még a pályás gyermekeknek is; szóval minden ember óhaját betölthetik, még a magukét is.

Külön-külön hiába kapaszkodnak önök a haladás kerekébe, azt megállítani már nehéz lesz. Kellemetlenséget okozhatnak nekem is, másnak is, ha ebben olyan nagy kedvök telik, ha lelkek ilyen élvezet után sóvárog; de a mi utunk már ki van jelölve, mi azon már előre haladunk a jók örömeire, az önök bosszuságára.

Minden ember szeme nem egyforma. Az egyik csak a jót látja meg, a másik csak a rosszat, a harmadik a jó és rosszat is észreveszi.

Mi a felolvasó terem ajtaját mindenki előtt szívesen kitarjuk. Nem kérdezzük azt, hogy szeretetet hoz-e oda szívében vagy gyilkoló mérget, mert tudjuk azt, hogy olykor egy elejtett magból évek múlva terebélyes fa lesz, melynek zöld lombja ezreknek nyújthat árnyékos pihenő helyet, virága ezreket gyönyörködtet, gyümölcsét számosan élvezhetik. Ezek közül egynek-kettőnek eszébe juthat még az is, hogy áldja azt, a ki a magot elejtette vagy ültette, a csemétét ápolta. Ezért a kevés háládatosért is érdemes magot ültetni, csemétét ápolni. De a vigyázatlanok mennyi magot eltaposnak, a pajzának mennyi csemétét kitornek és kívágnak. — Azt hiszik az ilyenek, hogy csak pajkos tréfát követtek el, arra nem is gondolnak, hogy mennyi gyöngéd lelket fosztottak meg az ártatlan élvezettől, a lelki gyönyörűségtől.

Porcs János.

UJDONSÁGOK.

— **Beteg főügyész.** Sajnálatos baleset érte szerdán este 6 óra tájban *Bulyovszky* Gusztáv kir. ügyész. A mint ugyanis a Széchenyi-utcán a Trillhaas-féle átkelészda előtt elhaladt s a tulajdonára akart átmenni, elcsúszott és oly szerencsétlenül esett le, hogy jobb lábát súlyosan megsebezte. A szerencsétlenül járt ügyészt kocsin lakására szállították. Sérülése nem súlyos, de két heti pihenőre okvetlen szüksége van, hogy teljesen kiheverje a bajt. A népszerű ügyész balesete az egész városban részvétet kelt.

— **Vármegyei közgyűlés.** Borsodvármegye törvényhatósági bizottsága ez évben első évnegyedes rendes közgyűlését február hó 10-én tartja báró *Vay* Elemér főispán elnöke alatt.

— **Uj doktor.** *Fürész* Viktor ügyvédjelölt szigorlatait sikerrel letévén, őt a budapesti tudományegyetemen ma jogtudorrá avatják.

— **Uj helyiérdekű vasút.** A magyar királyi államvasutak Eger állomásából kiágazólag Felnémet, Szarvaskő, Monosbél, Apátfalva, Szilvás, Visnyó, Dédes és Nagy-Bárca irányában a magyar királyi államvasutak miskolczi-bánrévei vonalának Vadna állomásáig vezetendő gőzmozdony helyiérdekű vasútra vonatkozó építési, üzletberendezési és engedélyezési feltételek tárgyalását az engedélyt kérőknek és az érdekelt hatóságok képviselőinek részvételével a napokban tartották meg a kereskedelemügyi miniszteriumban. A tervezett helyiérdekű vasút gazdaságilag művelt termékeny vidéken vonulna keresztül és azonkívül a vonal mentén gazdag szén és vasérctelepek fordulnak elő, a melyeknek kiaknázását az új vasút előreláthatólag előmozdítaná. A Borsod-Apátfalván levő köedénygyár a vasútnak szintén számbavehető forgalmat biztosítana.

— **Orvosok gyűlése.** Az országos orvosszövetség borsodmegyei fiókja február hó 1-én dr. *Katona* József megyei főorvos elnöke alatt gyűlést tart.

— **Kereskedelmi és iparkamarai ülés.** A kereskedelmi és iparkamara ez évi első közgyűlését csütörtökön délután tartotta *Radvány* István kir. tanácsos elnöke alatt. Az ülésen a tagok szép számban jelentek meg. Elnök javaslatára *Fleischman* Győző főfelügyelőt *levelező taggá* választották. Azután előterjesztette a múlt évről szóló jelentést, mely hű képét adja a lefolyt gazdasági életnek és a Kamara tevékenységének. A *kivándorlások* megállása ügyében a miniszter azzal küldött leiratot a megyéhez, hogy a kamara segítségét vegye igénybe. Az ülés készséggel felajánlja, hogy a megye kezére jár és saját kerületében nyomozni fog a kivándorlás okainak megállapítása iránt. A pénzügyminisztérium kebelében alkotott *czukoradó* szaktanácsba a Kamara a jövő 3 évre *Koppely* Gézárt rendes, dr. *Szentpály* Istvánt póttagul bevalasztotta. Az *iparmintákra* vonatkozólag a Kamara véleménye az, hogy a minta védelmi díjak ne emeltesenek, s a lajstromozás tovább is a Kamaránál hagyassék. Gyöngyös város, *Átány* község *helypénzdijszabását* jóváhagyták, ellenben *Lénárd Daróczét* nem. A Kamara kérésére a miniszter elrendelte, hogy az idén nem tart országos jellegű *segéd és tanoncmunka* kiállítását Budapesten, s egyidejűleg felhívta a Kamarát, hogy a kerületében rendezzen ilyen, ennél fogva az ülés elhatározta, hogy az idén *Miskolcson* tart segéd és tanoncmunka kiállítását. A *megrendelés gyűjtési* tilalom alól többen kértek kivételt. Az ülés azonban nem lát kivételes eseteket. A *timáripár* fejlesztése ügyében tett intézkedéseket tudomásul vették és egy szattyános kérvényét pártolólag terjesztik fel a miniszterhez. Ezzel az ülés véget ért.

— **A Chebra-Kadisa** izr. szentégyet előljárósága tegnapielőtt tisztújító közgyűlést

tartott, melyen elnöknek *Schwarz* Herman, alelnöknek *Neuman* Herman, kórházi elnöknek *Wassermann* Jakab és *Friedmann* Gyula, pénztárosnak *Kohn* Sámuel, gondnokoknak *Fürth* Jónás, *Wiesenberg* Vilmos és *Löbl* Sámuel választották meg. Megválasztották továbbá a 8 tagból álló előljáróságot és a 3 tagu felügyelő bizottságot.

— **Demokrata kör Miskolcson.** Csendes, minden nagyobb apparátus nélkül mozognak már nálunk is a demokraták. Minden szombaton este a Budapest-szálló külön éttermében jönnek össze s itt beszélnek meg a tennivalókat. Azt mondják, hogy a polgárság tekintélyes része csatlakozik hozzájuk s nemsokára véglegesen megalakítják a kört, melynek tiszteletbeli elnökéül dr. *Vásson* Vilmos demokrata országgyűlési képviselőt kérik fel, a ki az alakuló ülésen jelen is lesz.

— **Baleset a tiszavidéki pályaudvaron.** Véletlen folytán menekült meg a haláltól tegnap délelőtt egy vasuti fékező, ki a kocsi összekapcsolását végezte. *Boks* Károly csabai lakos, vasuti kocsivezető tegnap délelőtt 10 óra tájban a tiszavidéki pályaudvaron a Füle felé induló vonat rendezését, a kocsi összekapcsolását végezte, miközben két kocsit közé került. Szerencsésére a kocsi nem nagy sebességgel ütköztek össze és így semmi komolyabb baja nem történt. Mindazáltal bevitték a közokórházba, hol az orvosok belső sérülést konstataáltak.

— **Alapszabály jóváhagyás.** A miskolczi Terménycsarnok új alapszabályait és bekebelezési új szabályzatát a kereskedelemügyi miniszter a jóváhagyási záradékkal ellátta.

— **Az ördögűzők.** Különös eset történt e napokban Nádasdon, minek következtében egy hirhedt kuruzsló asszony került a csendőrség kezébe. Az elmúlt héten ugyavis Ugró Jánosnak két gyermeke megbetegedett. A szegény asszony éjjel-nappal virrasztott beteg gyermekei mellett, minek következtében ő is megbetegedett. Ekkor a szomszédok orvos helyett *Pibor* Boris kuruzslóasszonyt hívták el a betegekhez, aki hókusz-pókusz közepette kijelentette, hogy a gyermeket és anyát az ördögök szállták meg, ezeket ki kell űzni s akkor rögtön meggyógyulnak. Ugró János, a beteg család feje, elhitte ezt a mesét, annál is inkább, mert *Pibor* Boris kijelentette, hogy azokból a füvekből kell orvosságot készíteni, a miket urnapi körmenetek alkalmával az utra szoktak hinteni. Ugró rábízta a kuruzslóasszonyra az orvosság elkészítését, a mitől a két gyermek iszonyu kínok között meghalt, de az asszonyt az előhívott orvos meg tudta menteni, de egészséges alig ha lesz. Az orvos feljelentésére a két kislalottat felboncolták s a vizsgálat megállapította, hogy a két kis gyermek mérgezésnek esett áldozatul. *Pibor* Borist az ügyész rendelkezésére tartóztatták s a nála megtartott házkutatás alkalmával nagymennyiségű száritott füvet találtak, melyek majdnem kivétel nélkül méregtartalmuak voliak. A vizsgálat során kiderült, hogy a vén kuruzsló gyermekhajással is foglalkozott s a hozzáfordult nőknek ezekből a füvekből készített orvosságot, melynek használata után a kívánt cél eléretett ugyan, de a boldogtalan anyák közül a legtöbb hosszú ideig beteges maradt s némelyik pedig bele is hal. A kis községben nagy szenzációt keltett a bűnös manipuláció felfedezése.

— **Az alkohol betege.** *Thern* Jakab 59 éves nyugalmazott pénzügyőr annyira szerette az italt s főképen az erős pálinkát, hogy a napokban már a delirium tremens jelei mutatkoztak rajta, miért is szállították a közokórházba.

— **Uj honpolgar.** *Freund* József női szabó tegnapielőtt tette le dr. *Tarnay* Gyula alispán előtt a magyar honpolgári esküt.

— **Tűz a vidéken.** *Nagy* Sámuel belsőbőcsi lakos égő pipával a szájában az udvarán levő szalmakazal mellett dolgozott. A pipából egy szikra a szalmakazalba esett és

egy pillanat alatt lángba borította azt. A tűz szerencsére nem terjedt el s így a kár mindössze 80 korona.

— **Eszméletlenül terült el.** *Kánssik* Anna 18 éves cselédleányt tegnapelőtt este a Horváth-utczán epileptikus rohamok lepték meg és eszméletlenül terült el a földön. Hirtelen nagy csődület támadt körülötte s hívták a mentőket, kik beszállították a kórházba.

— **Itt a farsang!** Karneval herczeg, a híres házasságközvetítő csörgős sapkájával mult vasárnap Miskolcra is bevonult és ezzel megkezdődtek a táncmulatságok, a bálók. Öregnek, ifjunak nincsen ma más gondolata, mint a táncz, a mulatság. Bálba, mulatságba készül ma mindenki. Igen ám, de a ki bálba, táncmulatságba akar menni, annak *finom és elegáns ruha* kell. Hol veszi ezt a mai éhínséges, pénzsűk világban? No de minden bajja van orvosság. Ott van *Szántó Mór!* Ő nála, az ő üzletében van az orvosság, a hol a *legfinomabb, legelegánsabb báli öltönyök hallatlan olcsó árban kaphatók.* Egyik szemfüles riporterünk tanuja volt annak a jelenetnek, a midőn Miskolcz legszebb leányai s leggazdagabb menyaszszony jelöltei fogadalmat tettek Karneval herczeg előtt, hogy a farsang alatt csak azzal a fiatal emberrel tánczolnak szívesen, csak annak a férfinak nyujtják kezüket a szent házasságra, a ki a táncmulatságok sima parkettjén a *Szántó Mór* üzletéből vásárolt elegáns öltönyben jelenik meg. Fel tehát Miskolcz ifjai, házasulandó férfiai, siesetek *Szántó Mór*hoz. Ma a szerencse, a boldogság csillaga csak a *Szántó Mór elegáns öltönyeire ragyog.*

x **Remek báli ujdonságok selymek és kelmékben és batistokban,** azonkívül nagy **selyem eladás maradékokban feltűnő olcsó árakban.** **Barta Jenő** divatruházában **Miskolcz.**

x **Viola crême** szeplő, májfolt s az arcz mindenféle tisztatlanságai ellen biztosan ható zsirtalan készítmény. Jóságát legjobban bizonyítja az, hogy 8 év óta forgalomban lévén, azóta számos értéktelen utánzata keletkezett. Egy tégely 50 kr. Hozzá való

Puritas szappan 1 drb 35 kr., 3 drb 1 frt.

Viola puder fehér, rózsás és crême színben egy kitűnően tapadó ártalmatlan hölgypor, a mely ma már a legelegánsabb hölgyek pipere asztalán foglal helyet. Egy doboz 60 kr.

Évek óta tapasztalom, hogy készítményeimet a közönség másoknál is keresi. E helyen tudatom, hogy itt elősorolt közkedvelt készítményeim helyben kizárólag csak nálam kaphatók.

Szabó Béla pipere-szappangyáros, gyógyszer- és illatszer-üzlete **Miskolczon.**

Mulatságok.

Farsangi naptár.

- Február 1: Az ev. ref. filléregylet elite bálja a Koronán.
 „ 1: A miskolczi Hadastyán-Egylet tánczvigalma a Seperben.
 „ 4: Az ev. ref. főgymn. ifjuságának hangversenyvel egybekötött tánczestélye a Koronán.
 „ 5: A miskolczi Máv. altisztikör tánczvigalma a Koronán.
 „ 8: Az ipartestület tánczvigalma a Koronán.
 „ 9: A miskolczi mezőgazdák tánczvigalma a Koronán.

— **A kereskedők és gazdák köre** folyó évi február hó 15-én estélyt tart a Seper-szálló nagytermében.

— **A miskolczi ipartestületi bál** az előjelekből ítélve, nagyon látogatottnak ígér-

kezik. A testület és a rendező-bizottság gondoskodni fog, hogy az a családias, kellemes hangulat, mely az eddigi testületi bálakat jellemezte, ez idei bálon még fokozottabb mértékben meglegyen. A báli meghívók már szétküldtek. A ki a meghívóra igényt tart, de tévedésből még eddig nem kapott, sziveskedjék címét a rendező-bizottsággal az ipartestület irodájában tudatni.

— **Táncmulatság a vidéken.** Február 9-én a *beretei* iskola termében az egyház javára tánczvizalmat rendeznek. A rendezőség élén *Bodolay Miklós* ev. ref. lelkész áll. Családjegy 4 kor., személy-jegy 2 korona.

Színház, művészet.

Asszonyok a kaszárnyában.

(—f—) A kedden este színrekerült énekes bohózat, melynek *Kövessy Albert* „Asszonyok a kaszárnyában“ címet adott, francziából lett magyarra fordítva és így, mint majdnem minden franczia bohózat, úgy ez is tele van pikáns részletekkel. Mig azonban a többiekben finoman feltárlva kapjuk a pikantériát, addig ebben néha tulságos drasztikus mondásokat találunk.

Egy zeneszerző, a ki vén, de gazdag leányt vett feleségül, Olympia orfeum-csillaggal csalja meg feleségét. Olympiát egy többszörös milliomos a zeneszerző feleségének véli. Udvarol is neki, az orfeum diva pedig bolondítja. A milliomos fiát a zeneszerzőhöz adja tanulni, a ki azonban a tanulásról hallani sem akar. Természetesen, mint a hogy a bohózatban már szokás, a személyek össze gabalyodnak, s a végén valamennyien egy kaszárnyában találkoznak, a hol a legképtelenebb helyzetek és mulatságos jelenetek kibontakozása után minden jóra fordul.

A közönség sokat mulatott a bohózaton, a melynek eredetijében ének bizonyára nem fordul elő. Mi szükség volt arra a néhány már régen elkoptatott melódiára, igazán nem tudjuk. A hatás úgy sem volt nagyobb s az a pár ócska taktus úgy sem mentette meg a darabot.

A szereplők közül első sorban *Bogyó Zsigát* említjük és dicsérjük meg, a ki valódi kabinetalakításban mutatta be a kéjencz milliomost. *Hetényi* és *Rajz* szintén jó alakítást mutattak. *Follinuszné*, *Latabárné*, *Jónás Margit*, *Kalmár*, *Zsoltoványi* és *Keller* igyekeztek a bohózat sikerét előmozdítani. Olympia szerepében *Szelestey Elza* nem volt rosszabb, mint máskor.

*

Szardán a „Teknősbéka“ került színre másodsor. A jelen volt kis közönség sokat mulatott a pikáns bohózaton, melynek előadásában *Holéczy Ilona* előnyösen tűnt ki.

Csütörtökön „Szent vagy örült“-ben tapsolt a közönség *Bakó László* művészetének.

Tegnap pénteken *Herczeg Ferencz* kitűnő életképe, a „Gyurkovics leányok“ ment le szállított helyárrakkal.

— **Kövessy Albert** kecskeméti színigazgató és neje tegnapelőtt városunkba érkeztek *Szalkay Lajos* színigazgató látogatására.

— **A Kövessy pár** fellépte. *Kövessyné*, *Iványi Mariska* holnap a „Tót leány“ népszínmű czimszerepében, mint vendég, fellép. *Kövessy Albert* pedig a kedden színrekerülő „Dolly“-ban játszik.

— **Szerződötetés.** *Bilkey Irén* szubrett-énekesnőt, a Városligeti Szinkör és a kolozsvári színház volt tagját, *Szalkay Lajos* színigazgató a jövő évre társulálához szerződötete.

— **Vendégfellépés.** *Groó Valéria* drámai szende a jövő héten két estén, szardán és csütörtökön vendégszerepelni fog színházunkban. Előbbi estén „Folt, a mely tisztit“, utóbbin pedig „Francillon“-ban játszik. A vendégfellépés szerződötetés céljából történik.

— **Ujdonságok.** *Szalkay Lajos* legutóbb a következő ujdonságokat szerezte meg: *Adám és Éva*, *Lotty ezredesei*, *Jupiter* és társai (operettek). A páholy, *Zsába* és *A sasok* (bohózatok).

CSARNOK.

A kádi igazságtevése.

Az ozmán birodalom igazságszolgálatának világszerte nem a legjobb hírét költötték.

Hogy azonban nem egyéb minden alapot nélkülöző irányzatos koholmányról, arról ez a történet is fényesen tanuskodik, a mi mostanában Trapezuntban esett meg.

Trapezunt bölcs kádija előtt egy csinos fehérceled állott, a kinek vállaira a lopás vádjá nehezedett.

A tanuk azt vallották, hogy az asszony kaczer, szélcsap teremtés, de a lopásról mitsem tudnak.

Ez épen elég volt a kádinak arra, hogy a vadlott nőre a bűnösséget kimondja.

Ekkor azonban a bíró magas színe elé járult egy örmény és szólott imígyen:

— Uram, a kinek bölcsessége úgy tündökölt, mint a nap homloka; bizonyára igazságos a haragod e bűnös asszonyi állattal szemben. De bár sok gyengeségben leledzik is, ő azért a lopásban mégis ártatlan.

A kádi összeránczolta a szemöldeit.

— Miért?

— Mert amikor az a lopás történt, — ugyanakkor szerény hajlékomban egy kis mulatságra gyűltek össze barátaim és barát-nőim és ez a bűnös asszonyszemély is ott volt a vidám poharazók között...

A bíró éktelen haragra gerjedt, szemei villámlottak, hangja menydörgött.

— A proféta szakálára! Hogy merészkedel, hitvány gyaur, azt az asszonyt mentegetni? Azt mondod, hogy ő is a vidám poharazók közt volt? Hisz már az is égbekiáltó vétek a proféta ellen, aki megtiltotta a borítalt? Ugyancsak rossz szolgálatokat tettél ennek az asszonynak, hogy haragomat fölkeltetted még jobban ellene!

— Uram, felelt az örmény — az igazság napját nem szabad elsomályosítani a szenvedély felhőinek.

— Igazad van, simogatta szakállát a bíró. Haragomat le kell csillapítanom. Verjetelek annak az asszonynak huszonötöt a talpára — az bizonyára enyhíteni fogja a fölhaborodásomat és aztán igazságos ítéletet tudok hozni...

S úgy történt, amint beszéle.

A bűnös asszony megkapta a huszonöt virgácsot; de az örmény csak nem nyughatott:

— Uram, fordult a bíróhoz, — ez igazságtalanság! Hiszen haragodat nem az a szegény asszony keltette fel, hanem én!

— Ismét igazad van, — bólintott a bíró kegyesen. Hé, legények! Fogjátok meg ezt az embert és verjetelek az ő talpára is huszonötöt!

És ismét úgy történt, amiként beszéle.

És a körülállók ajkain felzendült a lelkes riadal:

— Üdv a bírónak, a ki mindenkinek megadja a maga igazát!

A rehabilitált csacsi.

A magyar sertéshizlalásnak s a vidéken még annyira divatos disznótoroknak, újabb veszedelmes ellenfele támadt a háziállatok legjámorabbjában: a csacsiban. Eddig valószínűleg kevesen tudták, hogy a számar husa és a zsirja jó eledel, hizlalható, mint a sertés és a mellett olcsó jószág nagyon. Az óbecsei határban jutott az idén erre az öletre a nép, a minek az oka a sertésvészben és a pénzzükségben keresendő. A sertésvész nagyon sok embernek elpusztította a hizóját, a pénz pedig nagyon szűken volt az idén arra, hogy a piacon vehessen a gazda disznót.

Igy eszelték ki aztán, hogy kevés pénzért csacsikat vesznek, egy kis eleséggel föl hizlalják és leölik. A kik az ilyen élvezetben már résztvettek, azt beszélik, hogy a csacsi husa renkívül izletes, fölfüstölve pedig tovább eltart, mint a disznóé. A háját kisütik zsirnak és kolbászt, hurkát, „disznósajtot“ készítenek a husából.

A mikor a számarölés megtörtént, a gazda a szokásos tort is megtartja. Ilyenkor csak úgy eljön a szomszédság vendégnek, mint a rendes disznótorokon. A nemü az alábbi:

Finom csacsileves borssal.

Csacsiczubák tormával.

Szárma csacsicombból.

Hurka.

Kolbász.

Pörczös pogácsa.

Mindez a leölt fülesből kerül ki. Éjjelkor kitünő kocsonyát adnak föl a csacsi füleiből, lábából és rejéből.

Másap elküldik a szokásos kóstolót a szomszédoknak. — Az egész tor nem kerül többbe, mint 10—12 frtba egy számar árra ugyanis 5 6 frt, hizlalása és föl vágása kitelik egy pengőből. Épp úgy vágják, mint a tehenet. A bőreért is ad a kereskedő 2—3 frtot.

Egy jó nagy számar 2—300 kilót nyom, ha föl hizlalják, ami aránylag kevésbe kerül, mert a jó csacsi az elszáradt bogáncskórótól kezdve megeszik mindent. A juhászok különben régen tudják, hogy a számar husa jó.

Mint írják, az óbecsei határban az idén legkevesebb husz csacsit öltek meg ily módon sertés gyanánt.

Hirdetmény.

Miskolcz város területén létező lovak, kocsik és szekerek összeírása és osztályozása a nagyméltóságú magy. kir. honvédelmi miniszterium 1901. évi 91640. számú rendelkezésével elrendeltetvén, figyelmeztetnek a ló-, kocsis- és szekértulajdonosok, hogy lóállományukat, kocsijokat és szekereiket (még az ökrösszekereket is) 1902. évi február hó 15-ig terjedő idő alatt a hivatalos órákban a katonai-ügyosztályban bejelenteni annyal inkább köteleességüknek ismerjék, mert an-

nak elmulasztása esetén minden ló, csikó után 20 koronáig terjedő bírsággal fognak büntettetni és lovaiknak utólagos bejelentésére fognak köteleztetni.

A bejelentés kötelezettsége a hivatalos személyek által hivatali célból, továbbá a postaszállításra használt lovak kivételével minden, tehát a tanyákon levő lovak és szekerek tulajdonosaira is kiterjed.

Miskolcz, 1902. január 15-én.

Lukács, r.-kapitány.

A vonatok **indulnak** Miskolcziól
A tiszai pályaudvarról.

Nap szaka	Óra	Perc	A vonat neve	H o v á ?
Éjjel	12	54	Sz. v.	Budapestre
	2	15	Sz. v.	Kassára
	2	37	Sz. v.	Budapestre jun. 15-től
	2	47	Sz. v.	Budapestre
	3	24	Sz. v.	Ujhelybe s Debreczenbe
	3	37	Sz. v.	Bánrévére göm. p. u.
Délelőtt	6	29	Sz. v.	Kassára
	6	53	Sz. v.	Tornára göm. p. u.
	9	38	Sz. v.	Fülekre göm. p. u.
	11	12	Sz. v.	Budapestre
	11	05	Sz. v.	Fülekre
Délután	12	45	Sz. v.	Ujhelybe
	1	04	Sz. v.	Budapestre
	1	37	Sz. v.	Kassára
	2	12	Sz. v.	Ujhelybe
	3	11	Sz. v.	Tornára göm. p. u.
	3	26	Sz. v.	Budapestre
Este	6	02	Sz. v.	Fülekre
	6	30	Sz. v.	Budapestre
	6	37	Sz. v.	Ujhelybe
	6	57	Sz. v.	Kassára

A vonatok **érkeznek** Miskolcziára

Nap szaka	Óra	Perc	A vonat neve	H o n n a n ?
Délelőtt	6	05	T.sz.v.	Budapestről
	6	12	Sz. v.	Forró-Encséről
	6	35	T.sz.v.	Szerencséről
	7	59	Sz. v.	Tornáról göm. p. u.
	9	23	Sz. v.	Bánrévére s Dobsináról
	9	25	Sz. v.	Ujhelyről
Délután	9	31	Sz. v.	Kassáról
	10	53	Sz. v.	Budapestről
	12	37	Sz. v.	Debreczenből
	12	52	Sz. v.	Budapestről
	1	40	Sz. v.	Fülekről göm. p. u.
	1	50	Sz. v.	Budapestről
Éjjel	2	56	Sz. v.	Ujhelyből
	3	16	Sz. v.	Kassáról
	5	42	Sz. v.	Kassáról
	5	50	Sz. v.	Fülekről göm. p. u.
	5	52	Sz. v.	Ujhelyből

Nyilt-tér.

Utazáskor felette alkalmas!
Rövid használat után nélkülözhetlen.

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva!
(Bizonyítvány Bécs, 1887. 4. ul. 3.)

Kalodont.

Nélkülözhetetlen
Fogcréme.

A fogak tisztításához a szájjavak nem elegendők. A foghúson állandóan képződő ártalmas anyagok csakis mechanikai tisztítás által egy üdítő és antiszeptikus hatással bíró „Kalodont“ fogtisztítószerrel távolíthatók el, mely az összes művelt államokban a legkitünőbb szernek bizonyult.

Egy

bolthelyiség

bolti álványokkal, valamint

egy 3 szobás lakás

a polgári és kereskedelmi iskola átellenében, Kun József-u. 20. sz.

f. é. május 1-től kiadó.

Bővebbet a fenti ház udvarában lakó **Spronz Dávid** tulajdonosnál.

Egy jó erkölcsű 14-15

éves ifju

tanulónak

felvétetik **Berzy László** füszer-, festék-, vegyeskereskedésében Miskolcz.

THE MUTUAL

new-yorki életbiztosító társaság.

A világ **legnagyobb és leggazdagabb** biztosító társasága.

Vagyon 1900. december 31-én

Biztosítási állomány 1900. decz. 31-én

1,687,840,168.45 frank | **5,914,496,829.12 frank**

Felvilágosítással szolgál

Magyarországi vezérigazgatóság: Budapest, IV., Károly-körut 26.

és a borsodmegyei főügynökség:

Edelstein Aladár

Miskolcz, Széchenyi-utca.

Hallatlan olcsóság!

A zenekedvelőknek nagy megtakarítás.

Falkenstein Soma

könyv-, papir-, író-, rajz- és hangszerkereskedésében Miskolcz, Széchenyi-utca 19. sz.

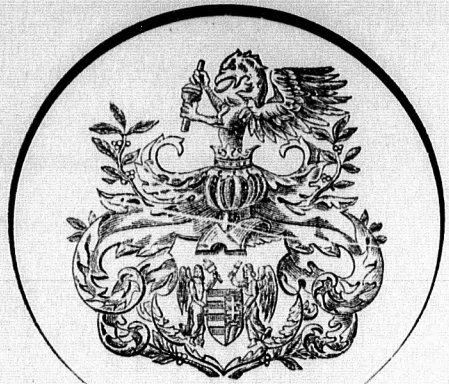
minden zenedarab

zongorára, hegedűre, citerára, flitára, és harmoniumra

csak 6 krajczár.

Katalogus ingyen.

SZELÉNYI és TÁRSA Miskolcz

Farsangi idényre

ajánljuk

a legdivatosabb anyagokkal

dúsan felszerelt

KÖNYVNYOMDÁNKAT

meghívók,

tánczrendek,

belépő-jegyek,

eljegyzési értesítések,

esküvői meghívók

elkészítésére.

Széchenyi-utca 34. szám.

Könyvnyomda ≈

≈ **Könyvkötészet**

Doboz-gyár ≈

Pontos kiszolgálás. ~ Elegáns kiállítás.

Könyv- és hírlap-kiadó vállalat.

A „SZABADSÁG” kiadó-hivatala.